

κυρίως, στο σύγχρονο θέατρο. Ταυτόχρονα, αναγγέλλεται μια περαιτέρω αναγκάσι προσέγγιση του εξώλογου που, χωρίς να ταυτίζεται με το παράλογο, συχνά συνυπάρχει μ' αυτό στην ευριπίδεια δραματοουργία.

Το παράλογο εξετάζεται τόσο μέσα από τη συνείδηση του ήρωα, όσο και μέσα από τις προθέσεις του επί σκηνής φιλοσόφου: συλλαμβάνεται και διατυπώνεται ως ρήξη ανάμεσα στο άτομο και τον κόσμο του ή παρουσιάζεται, έμμεσα, μέσα από μια αταξία και σύγχυση που θέτουν υπό αμφισβήτηση ακόμη και την ίδια την οντολογική αξία του τραγικού. Η παρουσία του παράλογου μελετάται διαδοχικά 1) στο χώρο της ευριπίδειας θεολογίας· 2) στο ρόλο της τύχης, της μοίρας και όλων των συναφών προς αυτές εννοιών· 3) στο χώρο των κοινωνικών δομών. Στη συνέχεια, εξετάζονται οι μορφές που προσλαμβάνει το εξώλογο, και που συνδέονται με την ατομική συμπεριφορά του ήρωα. Τέλος, επιχειρείται μια σύγκριση της σύλληψης του παραλόγου στον Ευριπίδη μ' εκείνη του συγχρόνου ευρωπαϊκού θεάτρου, και κυρίως με την αντίστοιχη επεξεργασία της έννοιας αυτής από το υπαρξιστικό θέατρο και το «θέατρο του παραλόγου». Επισημαίνονται οι ομοιότητες και, κυριώτερα, οι διαφορές τους και συμπεραίνεται ότι η προβληματική του παραλόγου στον Ευριπίδη όχι μόνο υπάρχει και μπορεί να παραβληθεί προς τη σύγχρονη, αλλά και αποφεύγει, τελικά, τα λάθη των συγχρόνων δραματουργών, που άλλοτε καταλήγουν σε μια ορισμένη ιδεολογία, άλλοτε στη θέαση ενός κόσμου ανώνυμου και απρόσωπου.

Ελένη Ι. Σκούρα (τμήμα Γαλλικής Φιλολογίας και Γλώσσας), Ο μύθος του Rimbaud, το «Μεθυσμένο Καράβι» και οι μεταφράσεις του στην Ελλάδα

Η διατριβή αυτή μελετά το πρόβλημα του λογοτεχνικού μύθου ενός από τους μεγαλύτερους ποιητές της νεότερης ποίησης, του Arthur Rimbaud, όπως αυτός διαρθρώθηκε στην Ελλάδα. Η μελέτη εξετάζει το μύθο ως αποτέλεσμα πρόσληψης και αποκωδικοποίησης των ποιητικών μηνυμάτων από εκείνους οι οποίοι παρουσίασαν, σχολίασαν και μετέφρασαν το Rimbaud στην Ελλάδα. Η διατριβή χωρίζεται μεθοδολογικά σε δυο ουσιαστικά μέρη και καλύπτεται από τρία κεφάλαια. Τα δύο μέρη είναι το κριτικό και το τεχνικό: το κριτικό περιλαμβάνει δύο κεφάλαια, το «Μύθο του Rimbaud στην Ελλάδα» και «Μια ανάγνωση του Μεθυσμένου Καραβιού», ενώ το τεχνικό μέρος καλύπτεται από τον έλεγχο των «Εννέα μεταφράσεων του Μεθυσμένου Καραβιού».

Η επιλογή των δοκιμίων που σχολιάζονται στο Α' κεφάλαιο έγινε με αφετηρία τη χρονολογική, φιλολογική, ιστορική και φιλοσοφική εξέλιξη της κριτικής στην Ελλάδα, ώστε να καταφανούν οι τάσεις και επιδράσεις των σχολιαστών που γνώρισαν, μυθοποίησαν ή υιοθέτησαν τους μύθους του Rimbaud, μεταφυτεύοντάς τους και στη χώρα μας.

Με αφετηρία το 1894 και ως το 1976, η κριτική της λογοτεχνίας στη χώρα μας εκφράζει το ιδεολογικό φάσμα και τις επιδράσεις που υφίστανται οι Έλληνες από τον ευρωπαϊκό χώρο. Τα πορίσματα της έρευνας για το μύθο φανέρωσαν τον κεντρικό άξονα του που ήταν το «Μεθυσμένο Καράβι».

Το αποτέλεσμα αυτό δημιούργησε την υποχρέωση για έναν έλεγχο των ελληνικών μεταφράσεων του μακροσκελούς αυτού ποιήματος, ώστε να διερευνηθούν οι τρόποι πρόσληψης και μετάδοσης στη γλώσσα μας των ποιητικών μηνυμάτων του. Τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού ενίσχυσαν τις θέσεις της διατριβής για το μύθο του Rimbaud στην Ελλάδα.

Το τρίτο κεφάλαιο, που ανήκει ειδικολογικά στο κριτικό μέρος, είναι μια «Ανάγνωση του Μεθυσμένου Καραβιού», από την οποία προκύπτουν νέα στοιχεία για την ερμηνεία του

ποιήματος. Το «Μεθυσμένο Καράβι» εμφανίζεται ως οριακό για τη ρεμπωτική ποίηση και όχι ως προφητικό, όπως το θέλησαν Έλληνες και ξένοι σχολιαστές.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε και στα τρία κεφάλαια της διατριβής στηρίχθηκε στις τέσσερις κατηγορίες του νοήματος (σημασία, συναίσθημα, τόνος, πρόθεση), που προτείνει ο I. A. Richards με τη δομική και σημειολογική ανάλυση των λεξιλογικών συστημάτων της γραφής.

Ερασμία-Λουίζα Σταυροπούλου (τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας), Παναγιώτης Πανάς (1832-1896). Ένας ριζοσπάστης ρομαντικός

Ο Παναγιώτης Πανάς ανήκει στους «ήσσονες» λογοτέχνες της Επτανήσου. Παράλληλα με το πρωτότυπο και μεταφραστικό λογοτεχνικό έργο του ανέπτυξε μεγάλη πολιτική δράση, αρχικά στην Κεφαλονιά κατά τη διάρκεια του αγώνα των Επτανησίων για την ένωση τους με την Ελλάδα, και κατόπιν στην Αθήνα και σε πόλεις της Ρουμανίας ως μέλος της εταιρείας της «Δημοκρατικής Ανατολικής Ομοσπονδίας» και του συλλόγου «Ρήγας».

Παρά το γεγονός ότι πρόκειται για μια προσωπικότητα που παρέχει αξιόλογες μαρτυρίες για τη διερεύνηση του ιδεολογικού κλίματος, των πνευματικών ρευμάτων και των λογοτεχνικών τάσεων που επικρατούσαν στον ελληνικό 19ο αιώνα, ελάχιστα είχαν γραφεί γι' αυτόν και η εικόνα της ζωής και του έργου του παρέμενε αποσπασματική και ουσιαστικά άγνωστη.

Η διατριβή αυτή, αποτέλεσμα σχεδόν δεκάχρονης έρευνας σε βιβλιοθήκες και αρχεία της Αθήνας, της Επτανήσου και του Βουκουρεστίου, είναι η πρώτη εκτενής συνθετική εργασία για τον Πανά. Στην εργασία επιχειρείται να παρουσιαστεί το σύνολο της προσωπικότητας, της δράσης και του έργου του, όπως διαμορφώθηκαν μέσα στην εποχή του. Εκτός από τα νέα βιογραφικά στοιχεία για τον Πανά παρέχονται πληροφορίες για το ριζοσπαστικό κίνημα της Κεφαλονιάς, για τη δράση των δημοκρατικών και για τη διακίνηση των φιλελεύθερων ιδεών στην Ελλάδα στη διάρκεια του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα. Ακόμη παρουσιάζονται οι εφημερίδες και τα περιοδικά που εξέδωσε και εξετάζεται διεξοδικά το λογοτεχνικό του έργο. Τέλος, σε Παράρτημα δίνεται η Εργογραφία του.